

EUSKARA LEGUTIOKO MOLDERA

Jone Miren Hernandez
Josu Ozaita
Olatz Altuna

HIZTUNEN ARTEKO HARREMANAK
SARETZEN ETA AKTIBATZEN

**SOZIOLINGUISTIKA
KLUSTERRA**
Euskara biziberritzeko
ikergunea

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

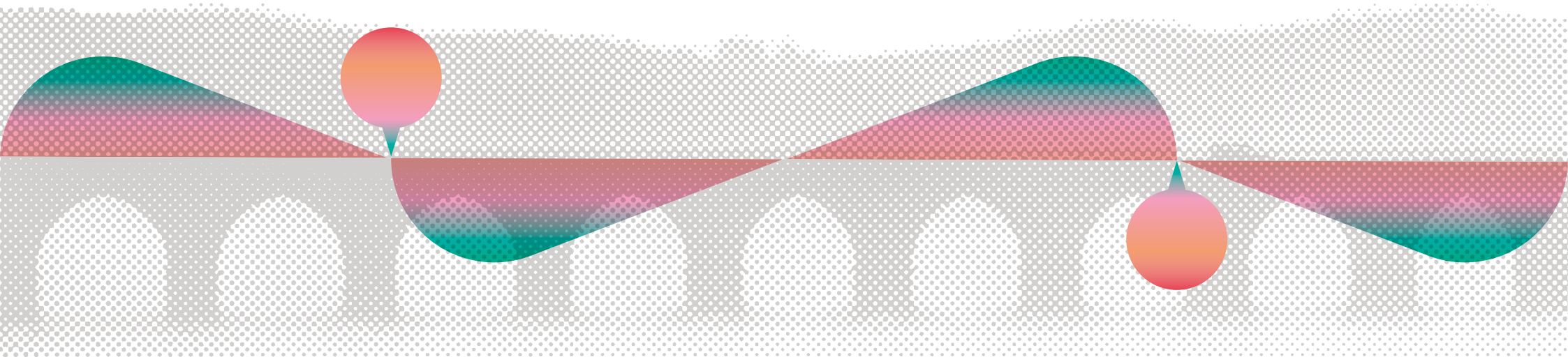

Ayuntamiento de **LEGUTIO**
LEGUTIOKO Udala

2022ko martxo

IKERKETAREN HELBURUAK:

1. Legutioko gazteen eta guraso berrien **hizkuntz praktikak**, **ideologiak** (ideiak, iritziak, errepresentazioak eta abar) **eta bizipenak aztertzea** euren errealitatean eta egunerokotasunean kokatuta.
2. Ikertze- eta ezagutze-prozesuaren bidez, Legution izan diren eta egun diren **hizkuntza-sareak identifikatzea**, eta sare **berriak sortzen laguntzea**.
3. Etorkizunari begirako eskuhartzea(k) diseinatzeko gidalerro edota **gako praktiko batzuk eskuratzea**.

LEHENENGO FASEA:

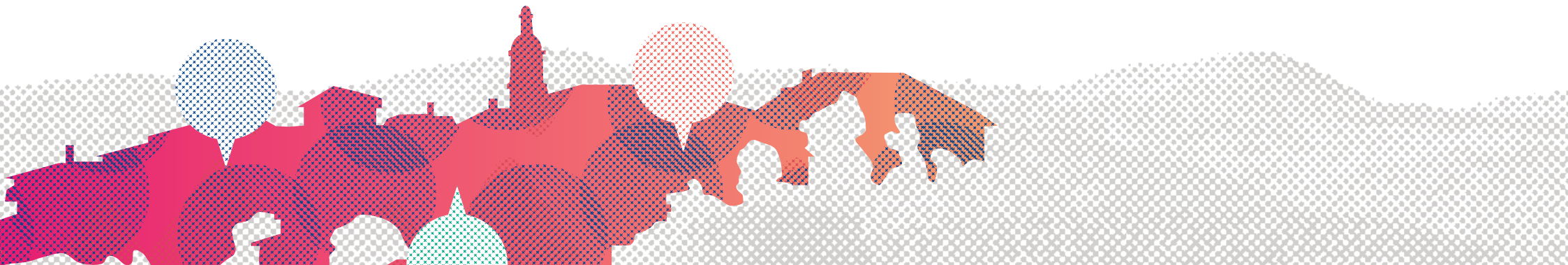
HERRIA EZAGUTZEN

BEHAKETAK: ikerlariak herria bisitatu zuten tokia eta bertako egunerokotasuna ezagutzeko xedez. Bi eratako behaketak egin ziren: ikerlariak bakarka egindakoa, eta herritar batek gidatutakoa.

ELKARRIZKETAK:

- 24-31 urte inguruko gazteekin.
- 32-40 urte inguruko guraso (gazte) berrieekin.

Gazteekin harremana duten pertsona erreferentzialekin egin ziren lehenengo bi elkarrizketa.

BIGARREN FASEA:

HERRIKO HIZTUNAK EZAGUTZEN

HELBURUA: herriko hiztunak eta eurek hizkuntzarekin duten harremana (ideiak, praktikak eta bizipenak) ezagutzea izan zen.

ELKARRIZKETAK:

- Hiru laguneko bi talde-elkarrizketa: batean hiru guraso gazte euskaldunek hartu zuten parte; bestean profil erdaldunagoa zuten hiru guraso gazte elkartu ziren (euskaldun pasibo gisa kontsideratu daitezkeenak).
- Hiru gazte elkarrizketatu ziren, banaka.

HIRUGARREN FASEA:

HIZTUNEN ARTEKO HARREMANAK SARETZEN ETA AKTIBATZEN

HELBURUA: herriko hiztunak elkarlanean jartzea eta euskara sendotzeko proposamenak zein aurreikuspenak irudikatzea.

GAZTA-TERTULIA: dinamika honetan herritarren parte-hartzea bilatu nahi genuen. Egitekoak:

- (1) Ordurarte ikerketak jasotako informazioaren berri eman eta behin-behineko ondorioen gogoeta egitea.
- (2) Herriko hizkuntza-dinamika hauspotzeko ideiak eta proposamenak biltzea.

Tertulia bertan behera (COVID-19ak)

GAZTA
TERTULIA

Urriaren 22an,
18:00an, Gazte Gunean

Euskararen aldeko ekimenak
elkarrekin pentsatu ditzagun

*Gazte, guraso-gazte eta, oro har,
herritarrei zuzendua*

EUSKARA LEGUTIOKO MOLDERA

HIRUGARREN FASEA:

HIZTUNEN ARTEKO HARREMANAK SARETZEN ETA AKTIBATZEN

BUZTIN-LANTEGIA: Lantegiaren diseinua Blanka Gómez de Seguraren gidaritzapean burutu zen, abenduaren 12an.
Helburuak:

- (1) Ikerketaren berri eman eta ordurarte jasotako behin-behineko ondorioak partekatzea.
- (2) Legutioko eta euskarazko egitasmo baten inguruan herritarrak biltzea.
- (3) Modu ludiko, artistiko eta gozagarri batean euskararekin zerikusia duten bizipenak sustatzea eta partekatzea.
- (4) Herritarren elkar ezagutza bultzatzea, eta sareak sortzea giro atsegina batean.

**TEILAGINTZA
TAILERRA**

Azaroaren 28an,
10:00etatik 13:30era
Buztingintza Museoa

Euskararen aldeko ekimenak
elkarrekin landu ditzagun

Familiei (guraso eta haurren) eta gazteei zuzendua

Izen emateko azaroaren 25a arte:
<https://labur.eus/teilagintza>

EUSKARA LEGUTIOKO MOLDERA

LAUGARREN FASEA:

BUKAERAKO EMAITZA ETA AURKEZPENA

Fase honetan prozesu osoan jasotako materialak antolatu, aztertu eta landu ditugu. Ondorio guztiekin txosten teknikoa osatu dugu.

Ikerketaren emaitzen aurkezpena herritarrei.

LEGUTIOREN ARGAZKI OROKORRA

- Herri txikia da Legutio: “denok ezagutzen dugu elkar”.
- Kaleko giroa dago, bizitza handiko herria da.
- Herri-bizitza hori suspertu egiten da uda partean. Neguan, aldiz, oso bestelakoa da errealitatea: hotzak giroa hoztu eta jendea etxekotu egiten du hilabete batzuetarako.
- Denek ez badute ere herri euskaldun bezala ikusten, bada zati bat hala sentitzen duena.

EUSKARARI LOTURIKO EZAUGARRIAK

- Herri euskalduntzat hartu/sentitu edo ez, Legution euskararen ezagutza handia da. Adineko batzuk oraindik mantentzen dute bertako hizkera, eta gazteago diren asko, guraso gazteak gaur egun, ikastolan eta eskolan ikasiak dira euskaraz.
  - Baina praktika (erabilera) ez da horren handia. Hala ere, badaude pertsona jakin batzuk ia euskaraz bizi direnak, edo euskara sarri erabiltzen dutenak, konszienteki.
-

EUSKARARI LOTURIKO EZAUGARRIAK

- Legution gazte-talde handia osatu den arren, badira Gasteizera begira jartzen direnak, eta herriarekin duten lotura arintzen dutenak. Herriko gazteak elkarrekin ibiltzen dira, baina ez denak, batzuek Gasteizen baitute euren aisialdirako lagunartea.
- Bertako kaleen paisaiari begiratzuz gero, euskararen presentzia handia da, herriaren parte balitz bezala.

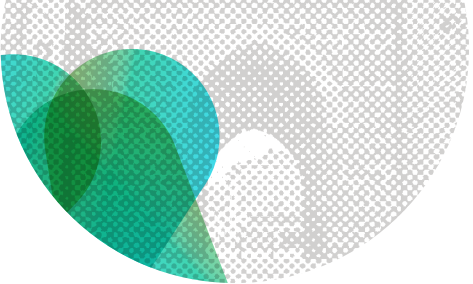

EUSKARARI LOTURIKO SAREAREN AHULEZIA

- Euskararen indarberritzea helburu duen sare sendorik ez dugu topatu, nahiz eta herrian baden euskara-elkarte bat.
- Euskararen aldeko sarea baino, gazte-sarea aipatu beharko litzateke, deigarria baita hainbat belaunaldiren artean halako harremana egotea.

LEGUTIOKO GAZTEAK, (HIZKUNTZ) IDEOLOGIAK, PRAKTIKAK ETA BIZIPENAK

Gazte asanbladaren bueltan, batzuk modu antolatuagoan, besteak ekimenetan parte hartuz.

- Kuadrila handiak, neska-mutil, belaunaldi desberdinak
  - Beste batzuk: Gasteizen bizitza gehiago
-

LEGUTIOKO
GAZTEAK,
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK ETÁ
BIZIPENAK

→ **Ez dugu ideologia, diskurtso edota irudikapen indartsurik nabaritu. Badaude euskararekin lotura emozional edo sentimentalagoa dutenak, askotan familiari lotuta. Honek erabilpenean eragina du, baina ez beti.**

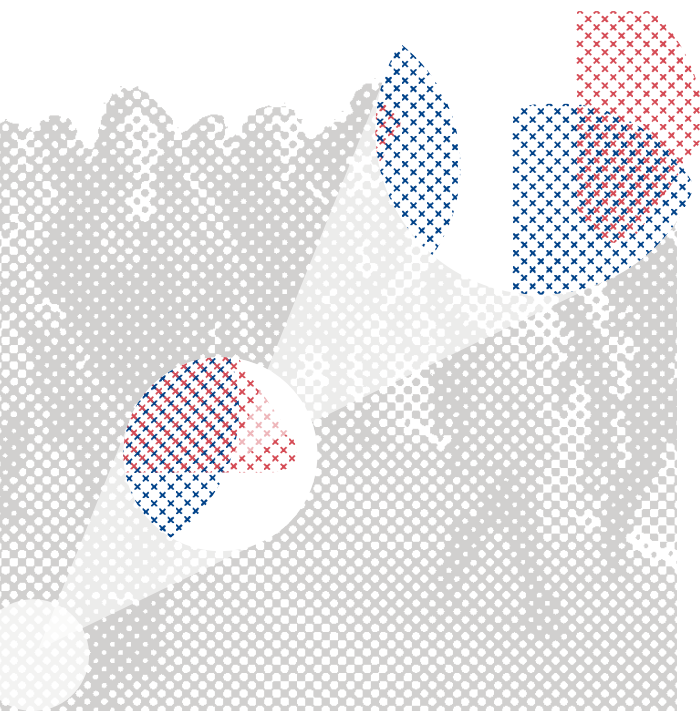
→ **Euskararen ideologiaren “fossilizazioa”**

[LG01]: Bai izaten da txute baten modukoa. Beti antolatzen ditugu holakoak eta Korrika egiteko finantziazioa lortzeko bazkarian, beti bertso bazkari bat edo egiten dugu, beti hori euskera pilo bat entzuten da.

LEGUTIOKO
GAZTEAK,
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK ETA
BIZIPENAK

→ **Kontraesanak edo kargak**

[LG03]: Jum, ba pixkat desastre. (barrez) Ze beti esaten dut nire ama hizkuntza euskara dela, eta daukat euskararekiko lotura edo... bai, sentimentu hori, baina nire egunerokotasunean ez dut erabiltzen. Ez dut praktikan jartzen, orduan, desastre. Azkenean, euskara, euskara, euskara... Euskarari eman behar zaio bere garrantzia, ez dakit zer... Baina gero kafe bat hartzera zoaz eta erderaz egiten duzu lagunen artean, eta denak ulertzen dute euskara.

LEGUTIOKO
GAZTEAK,
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK
ETA BIZIPENAK

→ **Kode ezkutuen irakurketa:**

Aurrean daukaten solaskidearen arabera, hizkuntza-hautu bat edo bestea egiten dute, eta gehienetan gaztelerara jotzen dute. Bilerak euskaraz, aisialdian gazteleraz.

→ **Erresistentziak eta eraginak:**

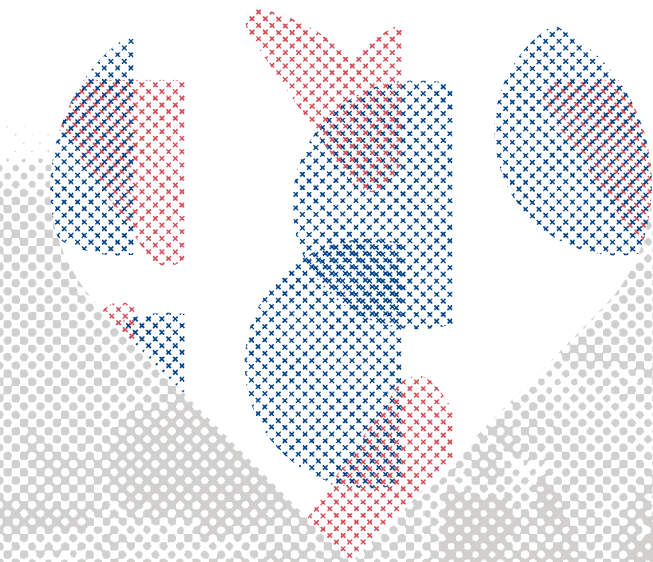
Pertsona zehatzek euskaraz bizitzeko hautua egina dute. Eta beraien helburua ere lortzen dute: eurekin jendeak euskaraz egitea.

LEGUTIOKO
GAZTEAK,
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK ETA
BIZIPENAK

→ **Korrika, Euskaraldia...**

→ **Beste bizipenak:**

[LG03]: Bai batzuk entzuten dute euskara eta guztiz konotazio negatiboa ematen diote: ikasketak, aditzak, gaizki pasatu nuen, ez zait gustatzen... nire kuadrilan badauzkat horrelakok, en plan como pereza! Uste dut, behartzen dela euskaraz egitera, gainera ez da ondo irakasten... Azkenean testu liburu batzuk ematea eta aditz batzuk ikastea ez da euskaraz ikastea... Eta horrek egiten du euskararekiko jarrera, bamos! Txip aldaketa hori, ia euskara zeozer negatibo bezala ikustea... Testuinguru akademikoarekin lotzea eta karo, askori ba... Kriston ratu txarrak pasatzen dituzte euskararekin... Euskara ikasten, euskara aditzak, euskara errekupeazioak... Eta horrek ere eragiten du asko, zuk euskararekiko duzun ikuspuntuan eta zuk euskara erabiltzeko duzun, ba joera horretan.

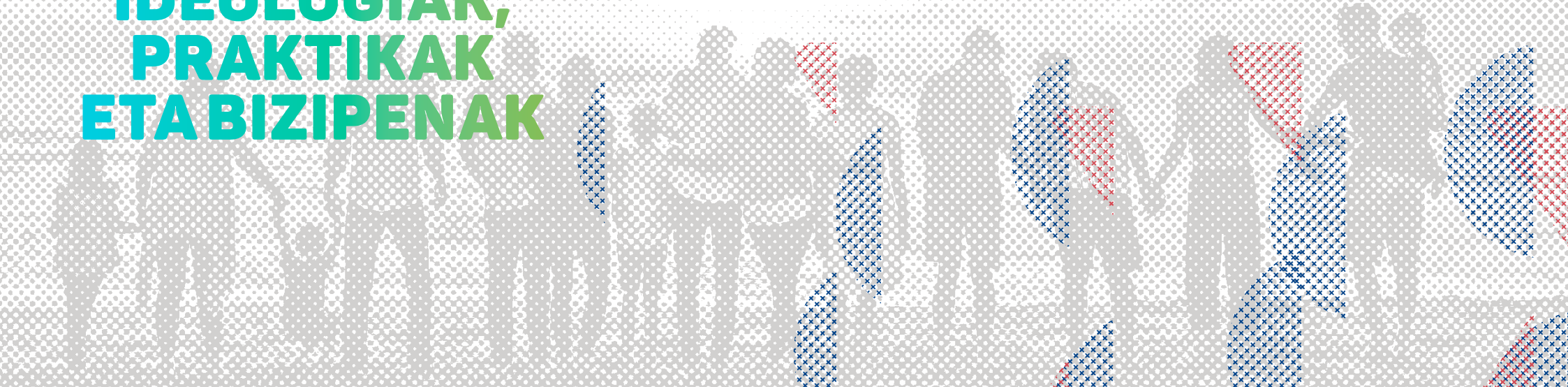

LEGUTIOKO GURASO GAZTEAK: (HIZKUNTZ) IDEOLOGIAK, PRAKTIKAK ETA BIZIPENAK

- **Gazteen atalean azaldu diren ideologia, praktika eta bizipen gehienak errepikatzen dira.**
- **Oro har, elkarbizitza lasaia da, baina lagun-taldeak nahiko definituta daude.**

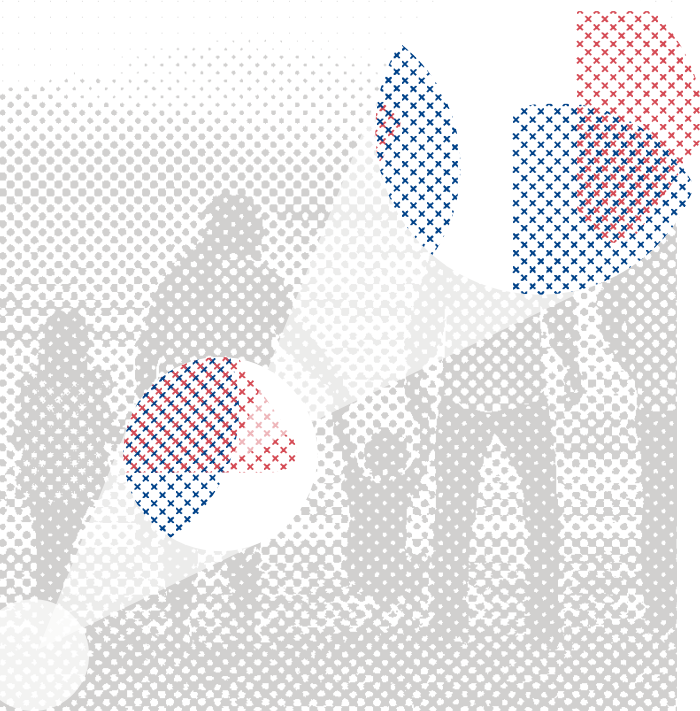
LEGUTIOKO
GURASO
GAZTEAK:
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK ETA
BIZIPENAK

→ **Euskararen gaiak, oro har, ez du kezka handirik eragiten**

(LGG03): (...) bastante pasiboak hizkuntzarekiko, bueno ez dotziela garrantziarik emoten.

→ **Euskara eskolari lotutako afera**

(LGG03): badauz beste (guraso) batzuk ni konturatzen naenak ba badakixiela euskeraz ikasi daubienak baiian dana erderaz itten daurienak beraien etxian eta beraien normaltasunian erderaz itxen dabienak eta hori itxen dute berdina beraien seme-alabekin; hau da, euskeraz ikasi baina beste dana erderaz eta uste dot gehiengo bat hori dala.

LEGUTIOKO
GURASO
GAZTEAK:
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK
ETA BIZIPENAK

→ **Guraso izatean euskararekiko kontzientzia handiagoa**

[LGG03]: Nik adibidez nabaritu dut ba umia jaio zanetik euskara gehio landu dot eta berreskuratu dot hikuntza eta nahiz ta ama hizkuntza izan kuadrilan eta Legution ba ez dugu hitz egin hainbeste eta gero ba hori daukozu hor ez da ahazten eta ez baldin badozu erabiltzen ba, eta gero ba umia jaio zan ba hortik aurrera ba lanean saiatu naz ba euskaldun jendiakin euskeraz eiten eta ez galtzeko ta azkenean erraztasuna eta gehiago lantzen dozu.

→ **Gurasoak seme-alabekin euskaraz, beraien artean gaztelaniaz**

LEGUTIOKO
GURASO
GAZTEAK:
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK
ETA BIZIPENAK

→ **Solaskidearen arabera hizkuntza bat edo beste**

(LGG03): badakizu nork iten duan euskeraz eta nork erderaz orduan sartzen dozu bata edo bestia.

→ **Gurasoak nerabe zirenean baino gehiago hitz egiten da euskaraz**

→ **Ezagutza bai, erabilera ez: pandemiarekin atzera**

LEGUTIOKO
GURASO
GAZTEAK:
(HIZKUNTZ)
IDEOLOGIAK,
PRAKTIKAK ETA
BIZIPENAK

→ **Guraso euskaltzaleen inpotentzia seme-alaben lagunek erdararako joera dutelako**

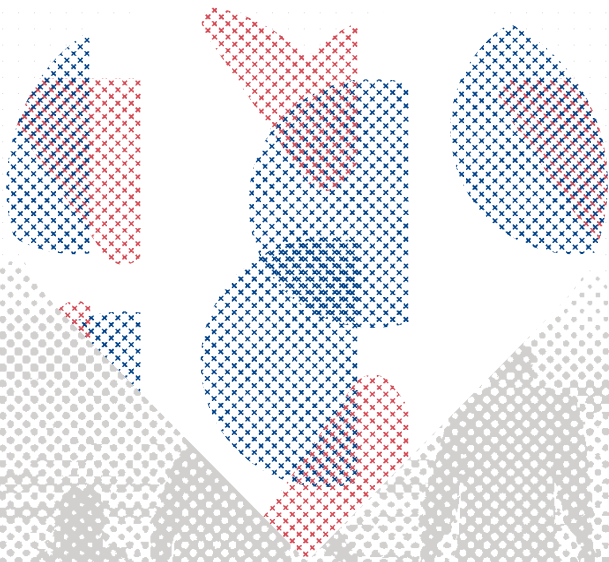
Kontzienteki guraso euskaldunekin elkartzea bilatu dute.

→ **Eskola ez da nahikoa, guraso gisako erantzukizuna**

Euskaltzaleen ahaleginak egin nahi dituzte beraien esku dagoena egiteko. Atxikimendu ahulagoa duten gurasoek ez dute hain eraginkorra ikusten eskolaz kanpo haurrei euskaraz egitea bultzatzea.

→ **Seme-alabei ahaztu egiten zaie beraien lagunek euskaraz badakitela**

(LGG03): nire alabak esateozten `ya baino eske eztaki euskeraz ama´ eta nik baietz badakixela zu iyozu euskeraz.

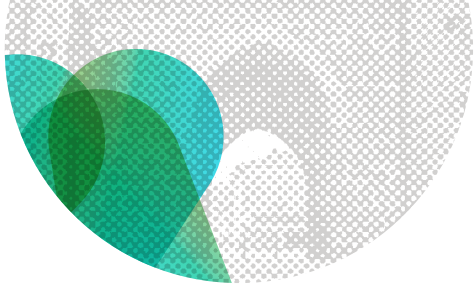

AZKEN GOGOETAK

- **Euskararen lurra, euskararentzako lurra.**
Legution euskararen aldeko giroa: proposamenak lantzeko lur emankorra.
- **Gazteak saretuta, euskararen harrobia ote?**
Gazteen artean sumatzen den taldetasuna potentzialitate handiko elementua da.
- **Guraso taldea, erabakiak hartzeko gunea/unea.**
  1. Eskolaren zentraltasunak gurasoen ardurak desitxuratu egin ditu.
  2. Hiztunak familia euskaldunetakoak edo familia erdaldunetakoak diren bereizi, eta horren arabera ulertzen eta aztertzen da euren jokaera.
  3. Familia-guneetan hartzen diren erabakiak pribatutzat hartzeko joera dugu, jabetu gabe bere ondorioak eremu publikoan gauzatzen direla nagusiki.
- **Legutiok giltzarriak izan daitezkeen hiztunak baditu:**
dinamikak aldatzeko.

ETORKIZUNARI BEGIRAKO PROPOSAMENAK

- **GAKOA:** Legutiok euskararen bidea bere “moldera” egitea.
- **Gazteei protagonismoa eman.**
- **Gurasoei eta familiei guneak eskaini.**
- **Herria euskararen inguruan batuko duen ekimenak sustatu.**
- **Euskal hiztunen praktikak eredu: Egin klik!**
- **Euskararekin lotutako ideia eta irudi berriak.**

